

PERIODEVERSLAG 2022-2024

MUSEUM MALUKU/STICHTING MOLUKS HISTORISCH MUSEUM

GROEIEN, BOUWEN EN VOORUITKIJKEN

Inleiding

Tussen 2022 en 2024 heeft Museum Maluku zich – dankzij de projectsubsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) – ontwikkeld tot een eigentijdse erfgoedinstelling met een duidelijke maatschappelijke en culturele opdracht. In deze periode is voortgebouwd aan de vier programmalijnen uit ons beleidsplan: collectiebeheer, kenniscentrum, educatie en platformfunctie. Daarnaast zijn er belangrijke stappen gezet in digitalisering, professionalisering en internationale samenwerking.

De subsidie van VWS werd verstrekt voor drie kernelementen: huisvesting, bureaunkosten en collectiebeheer. Met aanvullende steun van onder meer het Mondriaanfonds, Vfonds en Dutch Culture konden wij onze bredere rol als maatschappelijke en culturele speler blijven invullen.

Collectiebeheer en digitalisering

Een van onze belangrijkste opgaven was het opnieuw ordenen, herwaarderen en beschikbaar maken van de collectie. Deze Molukse erfgoedcollectie – jarenlang verspreid opgeslagen na de sluiting van het museum in 2012 – werd tussen 2022 en 2023 succesvol gecentraliseerd in Rotterdam. In 2024 is het traject gestart om deze collectie, onder de vlag van het PIED-project (Project Indisch Erfgoed Digitaal) van de Koninklijke Bibliotheek, gefaseerd te digitaliseren.

Daarbij ligt de focus op archieven over de aankomst en het leven van Molukkers in Nederland. In hetzelfde jaar werd een juridische kwestie rondom auteursrechten op de fotocollectie zorgvuldig afgewikkeld – een proces dat het museum veel eigen middelen heeft gekost. Vanaf november 2025 zal de collectie weer geleidelijk online toegankelijk worden via het Nationaal Archief en later via onze eigen website.

Kenniscentrum: voor verdieping en duiding

Museum Maluku ontwikkelde zich in deze periode tot een gewaardeerd kenniscentrum. Onderzoekers, studenten en leden van de gemeenschap vonden hun weg naar onze bibliotheek, archieven en expertise. Tegelijkertijd liepen we – mede door beperkte bezetting en de reorganisatie van ons collectiesysteem – niet zelden tegen onze grenzen aan. Toch konden we met inzet van ons netwerk en samenwerkingen, zoals met de Reinwardt Academie, waardevolle bijdragen leveren aan historisch en cultureel onderzoek.

Educatie: verhalen die verbinden

Hoewel het educatieve aanbod in 2022 nog beperkt was, werd vanaf 2023 een inhoudelijk sterk programma opgebouwd dankzij projectsubsidies. In Museum Sophiahof én op andere locaties organiseerden we tentoonstellingen, workshops en lezingen waarin Molukse geschiedenis, kunst en identiteit centraal stonden.

Een greep uit de publieksprogramma's:

- Afgestoft (2023) – herwaardering van vergeten erfgoedobjecten
- Molukkers in Beeld en Geluid (2023) – samenwerking met Beeld & Geluid
- Maluku 2.0 (2024) – cinematografisch portret van hedendaagse Molukse cultuur
- RE:CAST (2024) – jonge makers reflecteren op slavernij en kolonialisme
- Unboxing (2024) – podcastserie met persoonlijke verhalen vanuit de gemeenschap

Deze projecten bereikten duizenden bezoekers, zowel fysiek als online. De opkomst was hoog en bevestigde de groeiende behoefte aan herkenning, representatie en dialoog.

Platformfunctie: ruimte om te delen

Als platform voor ontmoeting en gesprek creëerde Museum Maluku tussen 2022 en 2024 ruimte voor initiatieven van binnenuit én samenwerking met externe partners. We organiseerden o.a. Molukse Dialogen, gaven jonge makers toegang tot de collectie als bron van inspiratie, en werkten intensief samen met organisaties zoals Heka Leka Global, Nusantara Amsterdam, IHC, Totaal Moluks, Theater Rotterdam, Drents Museum en Hotel Modern.

Internationaal intensiveerden we de banden met Museum Siwa Lima (Ambon) en de Majelis Latupati (traditionele dorpsraden), o.a. via het programma Collections Connect, ondersteund door Dutch Culture en het Mondriaanfonds.

Vrijwilligers en digitale bereikbaarheid

Vrijwilligers vormen het hart van onze organisatie. Dankzij hun inzet – van collectieherstel tot publieksactiviteiten – groeide Museum Maluku als gemeenschapsmuseum. Zij brachten niet alleen kennis, maar vooral betrokkenheid, en hielpen ons om het museum levend en toegankelijk te houden.

Online bouwden we aan een sterk profiel via sociale media, YouTube (bv Unboxing, Maju Mundur), livestreams en interactieve formats. We gebruikten deze kanalen niet alleen om ons bereik te vergroten, maar ook als klankbord: de gemeenschap denkt mee, reageert, draagt bij. Deze hybride aanpak – digitaal én fysiek – werd een herkenbaar kenmerk van Museum Maluku, waarmee we ook jongere generaties weten te betrekken.

Financiën en fondsenwerving

De VWS-basisfinanciering van €350.000 per jaar werd ingezet voor vaste lasten, personeel en collectiebeheer. Daarnaast hebben we aanvullende financiering weten te realiseren, waaronder:

- Mondriaanfonds – collectiemobiliteit, collectiepresentatie, internationale samenwerking
- Vfonds – immaterieel erfgoed en productie van *Unboxing*
- Dutch Culture – internationale samenwerking (matchingfonds)
- Cultuurloket DigitALL – ontwikkeling Totaal Moluks-app
- Universiteit van Amsterdam – onderzoeksbijdrage i.s.m. Jessica Soedirgo

Deze middelen boden ruimte om te groeien, in te spelen op actuele vragen, en onze missie te verdiepen.

Vooruitblik: bouwen aan duurzame impact

De periode 2022–2024 is afgerond met een stevige basis en vertrouwen in de toekomst. VWS heeft de projectfinanciering verlengd tot eind 2026, maar een structurele financiering blijft noodzakelijk voor duurzame verankering van ons werk.

In de komende jaren richt Museum Maluku zich o.a. op:

- Verdere uitvoering van het digitaliseringsproject
- Internationale culturele samenwerking met Indonesië en Molukse netwerken
- Nieuwe tentoonstellingen in Museum Sophiahof
- Deelname aan erfgoedcongressen (zoals slavernij en migratie)
- Versterking van de educatieve functie richting jongeren en scholen

Slotwoord

Museum Maluku beweegt mee met de tijd, maar blijft geworteld in gemeenschap, geheugen en gedeelde verhalen. Als kennisdrager, verbinder en culturele speler leveren we een actieve bijdrage aan het erfgoedlandschap van Nederland en daarbuiten.

Wij danken het ministerie van VWS, onze fondsen, samenwerkingspartners, vrijwilligers en bezoekers voor het vertrouwen in ons werk. Met deze steun blijven we bouwen aan een museum dat niet alleen bewaart, maar ook verbindt – generaties, geschiedenissen en toekomsten.

Namens Museum Maluku,
Henry Timisela
Directeur